

مطلب روز

کاشت آفتابگردان

علی زمان میرآبادی

مسئول مرکز تحقیقات کاربردی شرکت توسعه کشت دانه های روغنی

شرایط ویژه بارندگی های سال گذشته و ابتدای سال جاری بسیاری از کشاورزان را ترغیب به کشت آفتابگردان به خصوص در مناطق شرقی مازندران و گلستان نمود. در سالهای اخیر ناکافی بودن نزولات جوی یکی از دلایل اصلی بی میلی کشاورزان به سمت کشت آفتابگردان بود که خدا را شکر در سال جاری حسب توصیه های کارشناسان امر و علاقه مندی کشاورزان، کشت آفتابگردان در مازندران مجددا احیا گردیده و در استان گلستان در سطحی مضاعف کشت شده است. آفتابگردان در مناطق شمالی معمولا به صورت دیم کشت می گردد و دارای مصارف روغنی و آجیلی است. ارقام و هیبریدهای داخلی و خارجی متعددی در کشور وجود دارد که البته کافی نیستند لذا کشاورزان می بایست حداکثر دقت لازم را در انتخاب ارقام مطلوبتر حسب منطقه مورد نظر داشته باشند. معمولا هیبریدهای جدید با توجه به مقاومت نسبی که به برخی عوامل بیماریزا و تنش های محیطی دارند نسبت به ارقام داخلی برتری دارند. جوانه زنی و مرحله رشدی یکسان و خلوص ژنتیکی بالا از دیگر مزایای هیبریدها نسبت به ارقام می باشد. کشاورزان می بایست از مصرف محصول سال قبل به عنوان بذر خودداری نمایند. به کشاورزان توصیه می شود از طریق نمایندگیهای مجاز توزیع بذر، اقدام نموده و از بذوری که پاکت محتوی آنها دارای مهر یا برجسب سازمان های ذیربط هستند، استفاده نمایند. در صورتی که بستر کشت آماده و رطوبت کافی را داشته باشد و از طرفی قوه نامیه بذور بالا باشد می توان انتظار جوانه زنی مطلوب را برای آن مزرعه داشت. آفتابگردان قدرت سازگاری زیادی با محیط خود دارد. آفتابگردان به دلیل توسعه ریشه های خود تحمل خوبی نسبت به شرایط خشکی دارد. در انتخاب منطقه و زمان دقیق برای کاشت آفتابگردان و داشتن حداکثر محصول می بایست به تامین نیاز نوری گیاه، حرارت مورد نیاز برای جوانه زنی، رطوبت، خاک و باد توجه داشت. روزهای آفتابی بلند، حرارت بالای ۸ تا ۱۰ درجه سانتی گراد برای جوانه زنی مطلوب، عدم انطباق حرارت های حدود ۴۰ درجه سانتی گراد با مرحله گلدهی، تامین رطوبت در دو تا سه هفته نزدیک به مرحله گلدهی و بعد از آن، کشت در خاکهای دارای زهکش مناسب و عدم کاشت در مناطق تحت تاثیر بادهای شدید یا گرم از مواردی است که زارعان می بایست به آن توجه داشته باشند. از کاشت آفتابگردان بعد از نخود فرنگی، چغندر قند و سیب زمینی پرهیز گردد. به نظر می رسد با توجه به عدم کاشت آفتابگردان در دو تا سه سال گذشته در استان مازندران، این خود شرایط تناوبی خوبی را برای داشتن محصولی پربار برای سال جدید ایجاد کند. شخم های سطحی بهاره، نرم کردن و تسطیح خاک، توزیع کودهای پایه (فسفر و پتاس و حدود یک سوم کود ازته مورد نیاز گیاه حسب آزمایشات خاکشناسی)، مصرف علفکش های قبل از کاشت به نسبت توصیه شده و اختلاط سریع آن با خاک از جمله اقدامات اولیه برای تهیه بستر مناسب می باشد. عمق متوسط کاشت بذر آفتابگردان در زراعت های دیم و آبی حدود ۵ سانتی متر است. کشاورزان سعی نمایند در شرایط کشت ردیفی به طریقی کشت و کار کنند که فاصله هر بوته با بوته های دیگر از هر طرف یکسان باشد. معمولا با توجه به تاریخ کاشت، در فاصله های ۱۵×۶۰ یا ۲۵×۷۰ سانتی متر توصیه می گردد. در هر صورت لازم است کشاورزان در شروع هر فصل کشت با مراجعه به سازمانهای مربوطه و دریافت بروشورهای آموزشی اطلاعات مورد نیاز خود را کسب نمایند.